

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ –

РЕФОРМА В ДАНЪЧНАТА И ОСИГУРИТЕЛНА АДМИНИСТРАЦИИ

Какво е НАП?

Националната агенция за приходите ще обедини събирането на данъците и задължителните осигурителни вноски под един покрив. По този начин няма да се налага гражданите и фирмите да ходят до две администрации (Данъчната администрация и Националният осигурителен институт), за да обслужват задълженията си към държавата, а ще могат да го правят на едно място – в териториални подразделения на Националната агенция за приходите.

Защо НАП?

Бавните процедури, недостатъчно доброто обслужване и остарелите методи на работа не съответстват на водещите европейски практики и стандарти в тази област. За да подобри механизмите на събиране на данъци и задължителни осигурителни вноски, правителството поиска финансова и консултантска помощ от Световната банка, и взе решение за създаването на Националната агенция за приходите.

Защо започнахме реформата?

- ⇒ За да отговорим на очакванията на обществото и да подобрим обслужването на гражданите и фирмите.
- ⇒ Международните институции препоръчаха на българското правителство да реформира приходната си администрация. От друга страна предстоящото членство на България в Европейския съюз изисква подобряване на отношенията между данъкоплатци и администрация и създаването на една модерна система за събиране на данъци и задължителни осигурителни вноски.
- ⇒ Създаването на НАП е стъпка към по-компетентно, вежливо и достъпно обслужване на гражданите и фирмите, което ще гарантира стабилност на приходите в бюджета. Така очакваме да се увеличи дялът на доброволно внасяните данъци и задължителни осигурителни вноски. А допълнителната полза за обществото се изразява в увеличение на държавните разходи за пътища, сигурност и спестяване на време и разходи при спазване на данъчните и осигурителните задължения.

Какви са стъпките по създаването на НАП?

1. Централизация на данъчната администрация

Първата стъпка към изграждането на Националната агенция за приходите е централизирането на обслужването на републиканските данъци (данък общ доход, корпоративни данъци, ДДС, патент, акциз) в териториалните данъчни дирекции. Това позволи структурата на данъчната администрация да стане максимално близка до тази на НОИ, за да се осигури безпроблемното обособяване на териториалните поделения на НАП.

2. Обособяване на функцията събиране в НОИ

Този процес ще позволи отделянето в **обособено** звено на дейностите, свързани с приходната част от дейността на Националния осигурителен институт. Тази функция обхваща целия процес по събирането на задължителните осигурителни вноски (регистрация на осигурители, самоосигуряващи се, обслужване, деклариране, контролно-ревизионна дейност, установяване, обжалване и принудителното събиране). На по-късен етап тази функция ще премине към Националната агенция за приходите.

3. Консолидация

Третият етап е интегриране на дейностите по събиране на данъците и задължителни осигурителни вноски в НАП. Новата приходна администрация ще събира освен данъчните задължения и задълженията към държавното обществено осигуряване, учителски пенсионен фонд, здравното осигуряване и допълнителното задължително пенсионно осигуряване и за фонд „Гарантиране вземанията на работниците и служителите“.

4. Нова организационна култура

Създаването на НАП не е механичен процес по сливането на данъчната администрация с част от функциите на НОИ. В резултат от реформата гражданите и фирмите ще получат по-добро, компетентно и вежливо обслужване. Предвиден е подбор при назначаване на служителите от НОИ и данъчната администрация в НАП, както и редица обучения, които да повишат тяхната квалификация и мотивация за работа.

Докъде стигнахме?

Централизацията на данъчната администрация приключи в почти всички областни градове в края на 2004 г., с изключение на София. Процесът по обособяване на функцията „Събиране“ в НОИ ще приключи до средата на 2005 г. В началото на годината стартираха няколко пилотни проекта в Бургас, Пловдив и Кюстендил, в които се предоставят услуги на данъкоплатците и осигурителите/самоосигуряващите и осигурените лица на едно място. В края на 2005 г. ще започне процесът по консолидация на двете администрации. Очаква се НАП да заработи на 1 януари 2006 г.

Каква ще бъде структурата на Националната агенция за приходите?

Националната агенция за приходите ще има 28 териториални дирекции, които ще обслужват републиканските данъци (данък общ доход, корпоративни данъци, акцизи, ДДС, патент), и задължителните осигурителни вноски. Обслужването на местните данъци и такси (такса смет, данък сгради, данък при придобиване имущество и т. н.) ще се поеме от общините. Причините за тази промяна – общините сами да администрират местните си данъци и такси, са свързани с финансовата децентрализация и постигането на финансова независимост на местните власти. Тъй като тези данъци постъпват в общинските бюджети, логично е те сами да събират и контролират плащането на тези данъци и такси.

Защо бяха закрити по-голямата част от данъчните подразделения?

В резултат от централизацията в страната досегашните над 150 данъчни структури бяха намалени до около 40. По този начин беше оптимизирана структурата на данъчната администрация. На практика бяха закрити подразделенията и бюрата, свързани с обслужването на местните данъци и такси, които от следващата година ще се управляват от общините. Централизацията на данъчните дирекции беше от изключителна важност за реализиране на проекта по създаването на НАП. На първо място обединяването на базата данни по републиканските данъци (данък общ доход, корпоративните данъци, ДДС, акциз, патент) в 28-те областни градове, ще позволи да се внедри новата информационна система на приходната администрация.

Какво ще протени за гражданите и фирмите тази информационна система?

Внедряването на единна информационна система ще доведе до:

- ⇒ Намаляване времето за ревизии и насрещни проверки. Автоматизирането на процесите по селекция на ревизиите ще оптимизира работата на служителите и ще позволи да се намали времето за извършването им.
- ⇒ Намаляване времето за възстановяване на данъчен кредит.
- ⇒ Издаване на удостоверение на момента.
- ⇒ Създаване на нови възможности за подаване на данъчни документи по интернет – декларации, справки, удостоверения.
- ⇒ Повече приходи от данъци при същата издръжка на администрацията. Причините за това са две: по-компетентно, бързо обслужване и подобряване контролната дейност на администрацията.

Кога ще заработи НАП?

Националната агенция за приходите ще започне своята работа през 2006 г. От началото на 2006 г. данъчните, осигурителните задължения на гражданите и фирмите ще се обслужват на едно място – в териториалните подразделения на Националната агенция за приходите.

Ще съществува ли Националният осигурителен институт след създаването на НАП?

Националният осигурителен институт ще продължи да съществува и след създаването на Националната агенция за приходите. Ще продължава да:

- ⇒ **Разработва** и изпълнява бюджета на Държавно обществено осигуряване (ДОО).
- ⇒ Осъществява контрол по спазване на законодателството, отнасящо се до разходната част на ДОО.
- ⇒ Организира дейността по установяване на административни нарушения и наказания във връзка със спазване на законодателството, отнасящо се до разходната част на ДОО.
- ⇒ Извършва плащането на пенсии, **краткосрочни обезщетения** и обезщетения за безработица и организира дейността по другите плащания. (**Фонда за гарантиране на вземанията на работниците и служителите в случай на несъстоятелност на работодателите**)
- ⇒ Осъществява дейността по подготовка и прилагане на международни договори в областта на ДОО.

Ще съществува ли данъчната администрация след създаването на НАП?

Не. Данъчната администрация престава да съществува в момента, в който Националната агенция за приходите започне работа.

Какво се променя за гражданите и фирмите?

- ⇒ Обслужват на едно място данъчните и осигурителните си задължения. Това спестява време и не е необходимо да контактуват с две администрации.
- ⇒ **Общи декларации** за данъци и осигуровки.
- ⇒ Възможност за намаляване на данъчно-осигурителната тежест, заради повишаване на приходите от увеличеното доброволно плащане на данъци и задължителни осигурителни вноски.
- ⇒ Допълнителни приходи в бюджета, при намаляваща издръжка на администрацията.
- ⇒ Нови алтернативни начини за обслужване на задълженията – по интернет и по банков път. Без да е необходимо да посещават администрацията.
- ⇒ Намаляване на корупционния натиск, заради непрекия контакт с администрацията.
- ⇒ По-ясни и разбираеми данъчни и осигурителни закони.

Тази брошура се издава от Националната агенция за приходите, НОИ и Главна данъчна дирекция.

Вашите мнения, препоръки и въпроси очакваме на e-mail: prd@taxadmin.minfin.bg